

ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ДЕРЖАВНОГО РЕГУЛЮВАННЯ ЗОВНІШНЬОТОРГОВЕЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У статті на основі авторського методичного підходу до вибору державної політики у сфері зовнішньоторговельної безпеки здійснено ранжування пріоритетів державного регулювання для України.

Ключові слова: зовнішньоторговельна безпека; державне регулювання; безпека ринкового середовища; безпека учасників ринку; міжнародна торгівля.

Постановка проблеми. Одним з важливих завдань діяльності держави є забезпечення власної безпеки. Наряду із питаннями, пов'язаними із національною безпекою в умовах відчуження територій і порушення територіальної цілісності України, державі слід приділяти не меншу увагу економічній безпеці держави. Історичний досвід свідчить саме про те, що першим кроком втрати політичного впливу на певній території є втрата економічного впливу на неї. В умовах глобальної економіки питання зовнішньоекономічної безпеки стає особливо актуальним навіть для високорозвинених країн. Для України ризики посилюються тим, що країна має суттєву енергетичну залежність та залежність від зовнішнього фінансування в умовах низького рівня інституційної безпеки. Особливу складність викликає те, що зовнішньоекономічний сектор є надзвичайно турбулентним, тобто вимагає регулювання в швидкозмінних умовах.

Тому лише зважена політика в галузі зовнішньоекономічної безпеки держави допоможе досягти стійких конкурентних переваг України на зовнішньому ринку.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Значний внесок у розробку різних аспектів економічної безпеки країни в контексті зовнішньої торгівлі зробили такі українські вчені-економісти: В. Г. Андрійчук, І. Ф. Бінько, О. Г. Білорус, З. С. Варналій, О. С. Власюк, В. С. Волощенко, А. С. Гальчинський, В. М. Геєць, Г. Ю. Дарнопих, О. М. Левченко, А. І. Мокій, В. І. Мунтян, П. В. Пашко, П. І. Пирожков, М. М. Разумей, А. І. Сухоруков, В. П. Титаренко. Дослідженню різних аспектів економічної безпеки присвячено роботи зарубіжних учених (Л. І. Абалкін, Д. Болдуїн, Б. Б'юзан, Ч. Вольф, Д. Голдфішер, Е. Колодзей, К. Краузе, М. Лаффер, А. МакГрю, М. Макінтайр, Х. Несадурі, К. Неу, К. Полянї, Д. Родрик, Д. Сакс, Ф. Сото, А. Тікнер, Д. Ф'єрке, Н. Флігстейн, Я. Шольте та ін). Узагальнюючи наукові досягнення, можна стверджувати, що на сьогодні відсутній методичний підхід, який дозволяє моделювати можливі наслідки управ-

лінських рішень.

Виділення раніше невирішених частин загальної проблеми. На попередніх етапах дослідження шляхом реалізації авторського методичного підходу у вигляді математичного алгоритму було вирішено завдання вибору виду державної політики залежно від стану зовнішньоторговельної безпеки. Для цього проведено моделювання безпеки країни та встановлено критерії вибору типу політики з двох варіантів: стабілізації або нарощування безпеки. Запропоновано два типи політики: стабілізації (зменшення нерівномірності показників по складових) або нарощування безпеки (підвищення загального рівня показників).

Аналіз, який був проведений для зарубіжних країн, підтверджує, що країни цілеспрямовано формують пріоритети по спіралі в напрямку від стабілізації на певному рівні до нарощування рівня безпеки. Інакше резерви нарощування обмежені: зростання величин, що лідирують, стримується станом тих, що відстають. Обґрунтовано, що політика стабілізації впроваджується переважно через адміністративні інструменти, а нарощування – переважно через економічні, що дає можливість збільшити потенціал впливу на іноземних партнерів у випадку загроз зовнішньоторговельній безпеці ззовні. Політика державного регулювання має здійснюватися в розрізі сфер безпеки.

Таким чином, результати аналізу дозволили визначити закономірності зовнішньоторговельної безпеки, які покладено в основу пріоритетних напрямів удосконалення державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України.

Формулювання цілей статті. Метою статті є обґрунтування пріоритетних напрямів удосконалення державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України.

Виклад основного матеріалу дослідження. Результати моделювання зовнішньоторговельної безпеки країни на основі статистичних даних України за 2002–2014 роки відображено в табл. 1.

Значення складових у структурі ЗБК під час вибору типу політики зовнішньоторговельної безпеки України

Рік	x_1	x_2	x_3	x_4	x_5	МГ	1- σ	ЗБК	ЗБК-Р	Політика
2002	0,33	0,96	0,66	0,68	0,68	BC	0,80	2,85	C	Стабілізації
2003	0,35	0,79	0,66	0,79	0,69	BC	0,84	2,61	C	Стабілізації
2004	0,36	0,63	0,66	0,80	0,70	BC	0,86	2,70	C	Стабілізації
2005	0,37	0,46	0,66	0,70	0,74	BC	0,85	2,22	C	Стабілізації
2006	0,36	0,63	0,64	0,73	0,75	BC	0,86	2,56	C	Стабілізації
2007	0,37	0,49	0,62	0,80	0,77	BC	0,84	2,28	C	Стабілізації
2008	0,37	0,01	0,63	0,83	0,76	BC	0,70	1,80	HC	Стабілізації
2009	0,34	0,37	0,67	0,43	0,72	BC	0,84	1,70	HC	Стабілізації
2010	0,35	0,62	0,65	0,77	0,74	BC	0,85	2,52	C	Стабілізації
2011	0,34	0,68	0,65	0,79	0,74	BC	0,84	2,56	C	Стабілізації
2012	0,34	0,97	0,65	0,66	0,75	BC	0,80	2,87	C	Стабілізації
2013	0,33	1,00	0,68	0,61	0,73	BC	0,78	2,89	C	Стабілізації
2014	0,34	0,51	0,63	0,50	0,71	BC	0,87	2,00	HC	Стабілізації

Примітки. Умовні позначення: x_1 – x_5 – значення інтегральних показників окремих сфер зовнішньоторговельної безпеки країни, зокрема x_1 – інституційна безпека, x_2 – мінливість цін, x_3 – достатність ресурсів, x_4 – стабільність господарських зв'язків, x_5 – соціальна безпека громадян; МГ – значення модальної групи; 1- σ – стандартне відхилення, що відображає рівень ризиків, які пов'язані з нерівномірністю розвитку всіх сфер зовнішньоторговельної безпеки країни; ЗБК та ЗБК-Р – числове значення та рівень зовнішньоторговельної безпеки ЗБК-Р – рівні безпеки, де С – середній, HC – нижчий від середнього; «Політика» – рекомендований тип державної політики; – найгірші показники масиву, – найкращі показники масиву.

Джерело: розроблено автором

Як видно з результатів проведених розрахунків, протягом усього періоду рівень безпеки країни характеризувався як середній, крім 2008, 2009, 2014 років, коли було досягнуто рівня, вищого від середнього, із рекомендацією політики стабілізації. Україна виявилась єдиною країною в дослідженні, що досягла вищого рівня безпеки за нижчого модального рівня.

За умови врахування особливості оцінки узагальнюючого показника зовнішньоторговельної безпеки (ЗБК) це свідчить про суттєву незбалансованість показників окремих сфер зовнішньоторговельної безпеки та нерівномірність їхнього розвитку. Діапазон значень показників окремих сфер безпеки є найбільшим серед досліджуваних країн, а значення показника (1 – стандартне відхилення) на рівні 0,78 у 2002 та 2014 роках є найнижчим по всій вибірці країн за весь період дослідження. Такий стан та динаміка нерівномірності підтверджує те, що на зовнішньоторговельну безпеку України, крім економічних факторів, суттєво впливають зміни політичних пріоритетів.

У 2013 році безпека України знаходилася на середньому рівні зі значенням 2,89. Модальну групу (МГ) зі значеннями, вищими від середнього рівня, становили елементи ресурсної (x_3), соціальної (x_5) безпеки та стабільності економічних зв'язків (x_4). Провідним елементом безпеки (зі значенням, вищим від модального) була мінливість цін із високим значенням 1, що позитивно впливало на безпеку через коефіцієнт x_2/M_0 на рівні понад 1 (1,48). Перейти до нарощування безпеки у 2013 році заважало значення показника інституційної безпеки (x_1), що випадало нижче від модальної групи. Значний розкид показників відображено у величині 1- σ , що відображає нерівномірність розвитку елементів безпеки. У 2013 році значення 1- σ було одним із найнижчих серед досліджуваних (0,78).

У 2014 році погіршення елемента мінливості цін (x_2) спричинило різке падіння загального рівня безпе-

ки до нижчого від середнього. Провідними елементами тепер виступають ресурсна та соціальна безпека. Рівень інших показників знизився та зрівнявся біля модальної групи. Випадаюча точка інституційної безпеки (x_1) досі заважає перейти до нарощування безпеки. Відповідно до проведених розрахунків, обґрунтовано доцільність проведення політики стабілізації безпеки України, що передбачає усунення випадючих точок, а відтак спрямована на короткострокові заходи антикризового характеру; тоді як політика нарощування безпеки найчастіше включає заходи довготривалого характеру.

Відповідно до даних рис. 1, оптимальною для України є політика стабілізації зовнішньоторговельної безпеки з пріоритетними напрямками, які передбачають нарощування показників інституційної безпеки адміністративними та економічними інструментами з одночасним впливом на елементи мінливості цін та стабільності економічних зв'язків економічними інструментами. У цьому контексті було розроблено рекомендації щодо державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки.

Наведений вище аналіз державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України дозволяє детальніше розкрити запропоновані пріоритетні напрями державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України з урахуванням модельних експериментів, проведених для країн із подібними передумовами, а також їхнього досвіду регулювання безпеки.

Найбільш пріоритетним є елемент інституційної безпеки, оскільки на цьому етапі саме він стримує зростання показника зовнішньоторговельної безпеки до середнього рівня. Адміністративними інструментами регулювання інституційної безпеки мають бути: боротьба з корупцією, захист прав власності, раціоналізація діяльності митної служби. В деяких випадках такі заходи разом із економічною дипломатією, можуть бути гарантією національної безпеки країни.

Про це свідчить досвід Сингапуру, який в складних геополітичних умовах зробив ставку на інституційну безпеку та розміщення торгових офісів зарубіжних

корпорацій на своїй території, що гарантувало безпеку від військових нападів через майно економічно розвинених країн на цій території [1].

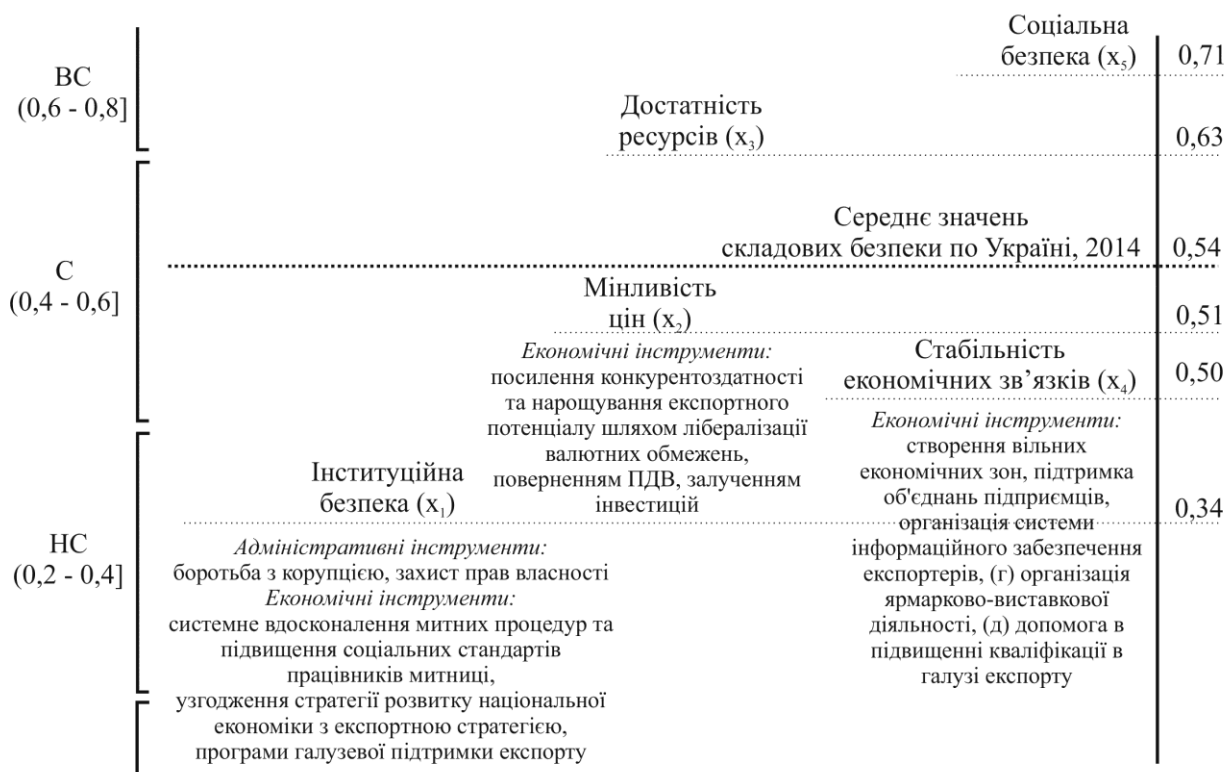

Рис. 1. Інструменти усунення випадуючих точок під час проведення політики стабілізації зовнішньоторговельної безпеки України

Джерело: розроблено автором

Боротьба з корупцією потребує системних реформ, у тому числі судової реформи. Досвід таких країн, як Гонконг і Сингапур [1–7], доводить, що у світі існують державні інструменти для цього. Зокрема, до таких належать: однозначні й жорсткі санкції в антикорупційних нормах законодавства, презумпція невинності громадян, яких схиляють до хабарів, та відсутність презумпції невинності в державних службовців у випадках користування майном сумнівного походження, відокремлені від інших правоохоронних органів антикорупційні підрозділи. Водночас корупційні відносини в Україні, поряд із законодавством, стали однією з основних систем регулювання економічних відносин у суспільстві. Відтак боротьба з корупцією має бути складовою системної політики держави у сфері реформування правоохоронних органів та поліпшення якості державного регулювання. У деяких випадках низька якість державних нормативних актів, поряд із некомпетентністю посадових осіб, робить корупцію менш ризикованою для суб'єктів міжнародних торговельних відносин, ніж дотримання низькоякісних державних процедур. Отже, боротьба з феноменом корупції має супроводжуватись покращенням якості державного регулювання.

На наш погляд, суттєвим пунктом при цьому є впровадження системи адміністративної та кримінальної відповідальності посадових осіб за неякісне ре-

гулювання, що потребуватиме економіко-правових досліджень задля створення методик оцінки економічних втрат зацікавлених сторін. Помилки державного регулювання, як і економічні злочини, характеризуються такими рисами, як анонімність та колективність жертв регулювання. Наприклад, у 2015 році на нетривалий термін ввезення іноземних суден на територію України було зменшено від одного року до одного місяця [8]. Це майже повністю зруйнувало галузь зберігання та ремонту малих суден, що заходили на малі верфі на зимове зберігання, яке тривало шість місяців.

Враховуючи труднощі методологічного характеру, пов'язані з розробкою подібних методик, пропонується лібералізувати торговельні відносини, при цьому зобов'язавши проводити розрахунки економічного ефекту впровадження інструментів державного регулювання із застосуванням методики оцінки зовнішньоторговельної безпеки.

У контексті інституційної безпеки також пропонується створити «зони провідного розвитку бізнесу» (advanced business areas) – території концентрації транспортної інфраструктури, терміналів, складів, а також митних, екологічних, брокерських, фінансових та інших установ, що залучені до зовнішньоторговельної діяльності підприємств (особливо великих). Очікується прискорення торговельних процедур (facilitation of trade) [9], що створить конкурентну перевагу для галузі.

Другим напрямом удосконалення інституційної безпеки є захист прав власності. У структурі експорту України переважають сировинні товари, які за своєю природою транспортуються навалом, що створює простір для зловживань, що тривалий час розслідуються правоохоронними органами. При цьому ефективність захисту майнових прав значно знижується через політичну невизначеність та несистемне реформування юридичної галузі, у тому числі: судів, виконавчої служби, прокуратури на органів Міністерства внутрішніх справ. Установлення довгострокових правил поведінки в цій сфері внаслідок ефективної державної реформи юридичної сфери, на наш погляд, дозволило б позитивно вплинути на показник інституційної безпеки та призвело б до підвищення рівня зовнішньоторговельної безпеки в цілому.

Третім напрямом удосконалення інституційної безпеки пропонується визначити раціоналізацію діяльності митної служби. Географічне розташування України, що сприяє транзиту, є конкурентною перевагою країни, а відтак вимагає прискорення митних процедур. Суттєве зниження імпорту в умовах дефіциту державного бюджету знижує ефективність фіскальної функції митниці, для відновлення якої необхідне зростання імпорتنних потоків, передумовою чого є в тому числі ефективне виконання митницею регулятивної функції. Для цього пропонується: зміна нормативного регулювання діяльності митниці, яка б впровадила презумпцію невинності клієнта, обмеження можливості безпідставного огляду вантажів силовими відомствами, скасування планів або встановлення їх на обґрунтованому рівні, удосконалення програмного забезпечення митниці та впровадження постаудиту. Ці кроки мають бути складовою системної державної політики, що доповнюються економічними засобами: узгодження стратегії розвитку національної економіки з експортною стратегією, програми галузевої підтримки експорту. Досвід країн із найвищими показниками зовнішньоторговельної безпеки свідчить, що ефективне державне регулювання будується на середньострокових стратегіях підтримки експорту, де підвищення ефективності митної служби є лише одним з елементів.

Упровадження системних реформ є компетенцією суб'єктів законодавчої ініціативи, відтак суб'єктами державного регулювання в контексті інституційної безпеки є Верховна Рада, Президент та уряд країни.

Мінливість цін є другою загрозою зовнішньоторговельній безпеці України. З точки зору торгівлі, значну роль у посиленні інфляційних тенденцій відіграє зниження курсу гривні протягом 2014–2015 років [10]. Враховуючи те, що протягом 2015 року зафіксовано позитивне сальдо зовнішньої торгівлі України [11], а також значний притік іноземної допомоги, для зниження мінливості цін пропонується знизити політичні ризики та усунути валютні обмеження, які знижують мультиплікативний ефект в економіці. Політичні ризики заважають притоку валютної ліквідності від міжнародних організацій та інвесторів, а також змушують банкірів та підприємців закладати значні премії за ризики під час валютних операцій. Упроваджені Національним банком України протягом остан-

ніх двох років валютні обмеження не тільки заважають виводу валюти за кордон, але й знижують економічні стимули вітчизняних та зарубіжних підприємців до інвестування в країну. Про це свідчить багатократне падіння обсягів торгів на міжбанківському валютному ринку, зафіксоване протягом останніх двох років. Падіння світових цін на сировинних ринках спричиняє об'єктивні ризики для економіки України. Відтак обмеження центробанку разом із з неповерненням ПДВ призводить до унікальної ситуації: контракти укладаються всередині країни, а оплата здійснюється через офшорні та оншорні рахунки. Україна – чи не єдина країна у світі, яка наразі має екзобанківську систему. Україна характеризується одним із найнижчих рейтингів стабільності банківської системи у світі. Відтак іноземні партнери відмовляються використовувати українські банки для розрахунків, особливо із застосуванням акредитивів на ритмічних поставках великих партій товарів, що характерно для сировинних галузей. Слабка фінансова система заважає нарощуванню конкурентоздатності та експортного потенціалу країни, що загрожує зовнішньоторговельній безпеці.

Для зменшення мінливості цін пропонується усунути валютні обмеження Національного банку, сприяти стабільності банківської системи та посередницьким операціям із території України [12]. За умови валютної лібералізації та збереження єдиного податку Україна має шанси стати ще однією оншорною юрисдикцією в Європі. Зниження мінливості цін має проводитись у складі стратегії нарощування конкурентоздатності України.

Стабільність економічних зв'язків є третім елементом зовнішньоторговельної безпеки України, що характеризується відносно низькими показниками. В численних роботах науковці вказують на небезпеку, що пов'язана із стабільністю зв'язків [13; 14]. Для її підвищення український уряд має змогу скористатись геополітичними змінами, у тому числі сприяти адаптації іноземних інвесторів, які бажають переорієнтувати компанії з російського ринку на український або перенести свій бізнес з анексованих територій. Для цього пропонується створення вільних економічних зон, організація системи інформаційного забезпечення експортерів та інвесторів. Підтримка об'єднань підприємців дозволить розповсюджувати передовий світовий досвід, отримувати підтримку міжнародних організацій, швидше адаптуватись до вимог зони вільної торгівлі з ЄС, а функція представництва та посередництва допоможе малому та середньому бізнесу впливати на законодавчі ініціативи. Однією з конкурентних переваг за теорією М. Портера [15] є кваліфікація окремих фірм у здійсненні експорту. Враховуючи стан державних фінансів в Україні, уряд не зможе профінансувати такі потужні програми, які є, наприклад, у Туреччині, де держава компенсує половину капітальних вкладень на відкриття торгових точок із продажу турецьких товарів за кордоном. Однак держава має можливість у рамках чинної структури бюджету сприяти допомозі в підвищенні кваліфікації в галузі експорту, як у галузі вищої освіти, так і через спеціалізовані курси.

Таким чином, сформовано пріоритетні напрями вдосконалення державного регулювання зовнішньоторговельної безпеки України, що передбачають проведення політики стабілізації безпеки через нарощування показників інституційної безпеки адміністративними та економічними інструментами, з одночасним впливом на елементи мінливості цін та стабільності економічних зв'язків економічними інструментами. Визначено, що інституційними інструментами мають бути: боротьба з корупцією, захист прав власності, раціоналізація діяльності митної служби, що доповнюються економічними засобами: узгодження стратегії розвитку національної економіки з експортною стратегією, програми галузевої підтримки експорту. Мінливість цін стабілізується шляхом посилення конкурентоздатності та нарощення експортного потенціалу, а стабільність економічних зв'язків – засобами внутрішньої економічної політики, у тому числі: (а) створення вільних економічних зон, (б) підтримка об'єднань підприємств, (в) організація системи інформаційного забезпечення експортерів, (г) допомога в підвищенні кваліфікації в галузі експорту.

Висновки та перспективи подальших досліджень. Обґрунтовано, що оптимальною для України є політика стабілізації зовнішньоторговельної безпеки

та запропоновано її пріоритетні напрями, які передбачають нарощування показників інституційної безпеки адміністративними та економічними інструментами, з одночасним впливом на елементи мінливості цін та стабільності економічних зв'язків економічними інструментами. Визначено, що інституційними інструментами мають бути: боротьба з корупцією, захист прав власності, раціоналізація діяльності митної служби, що доповнюються економічними засобами: узгодження стратегії розвитку національної економіки з експортною стратегією, програми галузевої підтримки експорту. Мінливість цін стабілізується шляхом посилення конкурентоздатності та нарощення експортного потенціалу, а стабільність економічних зв'язків – засобами внутрішньої економічної політики, у тому числі: (а) створення вільних економічних зон, (б) підтримка об'єднань підприємств, (в) організація системи інформаційного забезпечення експортерів, (г) допомога в підвищенні кваліфікації в галузі експорту.

В майбутньому є доречним порівняння результатів застосування авторського методичного підходу, на основі якого розроблено рекомендації, з результатами розрахунків на основі інших підходів у сфері економічної безпеки країни.

ЛІТЕРАТУРА

1. Ли Куан Ю. Из третьего мира – в первый. История Сингапура 1965–2000 / Ли Куан Ю. – М. : Издательство «Манн, Иванов и Фербер», 2003. – 576 с.
2. Quah Jon S. T. Corruption in Asia with Special Reference to Singapore: Patterns and Consequences / Jon S. T. Quah // *Asian Journal of Public Administration*. – 1988. – Volume 10, Issue 1. – P. 89–90.
3. Hin K. T. Corruption Control in Singapore / Koh Teck Hin // *Workshop on Strengthening Cooperation Mechanisms in the Asia-Pacific in the Fight Against High-Level Corruption*. – Lima, Peru, 2007. – 2007/ACT/WKSP1/016. – P. 122–131.
4. Government Defence Anti-Corruption Index [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://government.defenceindex.org/downloads/docs/singapore.pdf>. – Name from screen. – (Date of access : 27.12.2015).
5. Independent Commission against Corruption (Hong Kong) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : [https://en.wikipedia.org/wiki/Independent_Commission_Against_Corruption_\(Hong_Kong\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Independent_Commission_Against_Corruption_(Hong_Kong)). – (Date of access : 25.12.2014).
6. Kwok-Chung J. L. Combating Corruption in Hong Kong / Jeremy Lo Kwok-Chung // *Visiting Experts' Papers, Unafei*. – 2009. – № 77. – P. 3–10.
7. Почему приватизация – вопрос национальной безопасности [Электронный ресурс]. – Режим доступу : <https://site.ua/arthur.welf/3362-pochemu-privatizatsiya---vopros-natsionalnoy-bezopasnosti>. – Название с экрана. – (Дата обращения : 2.4.2016).
8. Сегодня: Украина потеряла десятки миллиардов долларов на судоходстве [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.segodnya.ua/blogs/kotlubai/blog-kak-spasti-torgovoe-sudohodstvo-ukrainy-605293.html>. – Название с экрана. – (Дата обращения : 26.05.2015).
9. Trade Facilitation Implementation Guide: Trade Facilitation – Principles and Benefits [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://tfig.unecce.org/details.html>. – Name from screen. – (Date of access : 23.04.2014).
10. Prostbank.ua: Пять причин падения курса гривны в 2014–2015 годах, или немного о функциях Национального банка [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.prostobank.ua/finansovyy_gid/byudzhets/stati/pyat_prichin_padeniya_kursa_grivny_v_2014_2015_godah_ili_nemnogo_o_funktsiyah_natsionalnogo_bank. – Название с экрана. – (Дата обращения : 30.08.2015).
11. Forbes Україна: Позитивне сальдо торгівлі товарами поліпшилося до \$1,64 млрд [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://forbes.net.ua/ua/news/1409136-pozitivne-saldo-torgivli-tovarami-polipshilosya-do-164-mlrd>. – Назва з екрана. – (Дата звернення : 26.01.2016).
12. Савенко О. Л. Регулювання соціально-економічного розвитку України / О. Л. Савенко, О. М. Левченко, І. Г. Манцуров, І. К. Бондар. – К. : Видавничий дім «Корпорація», 2010. – 194 с.
13. Волощенко В. Негативні наслідки активної участі підприємств України в зовнішньоторговельній (експортній) діяльності / В. Волощенко // *Научное обеспечение процессов реформирования экономических отношений в условиях рыночной экономики: материалы VII научно-практической конференции*. – Симферополь : КИБ. – 2006. – С. 54–57.
14. Захаров О. І. Комплексне забезпечення безпеки зовнішньоекономічної діяльності підприємств. / О. І. Захаров // *Зовнішня торгівля. Економічна безпека*. – Київ : ТОВ «Дорадо – Друк». – 2010. – № 3. – С. 95–100.
15. Портер М. Международная конкуренция: Конкурентные преимущества стран / М. Портер. – М. : Международные отношения, 1993. – 896 с.

А. А. Васильев,

Черноморский государственный университет им. Петра Могилы, г. Николаев, Украина

**ПРИОРИТЕТНЫЕ НАПРАВЛЕНИЯ СОВЕРШЕНСТВОВАНИЯ ГОСУДАРСТВЕННОГО
РЕГУЛИРОВАНИЯ ВНЕШНЕТОРГОВОЙ БЕЗОПАСНОСТИ УКРАИНЫ**

В статье на основе авторского методического подхода к выбору государственной политики в сфере внешнеторговой безопасности осуществлено ранжирование приоритетов государственного регулирования для Украины.

Ключевые слова: *внешнеторговая безопасность; государственное регулирование; безопасность рыночной среды; безопасность участников рынка; международная торговля*

A. A. Vasyliiev,

Petro Mohyla Black Sea State University, Mykolaiv, Ukraine

**PRIORITY AREAS OF IMPROVEMENT FOR STATE REGULATION
OF FOREIGN TRADE SECURITY OF UKRAINE**

In the paper, priority course for improvement of state regulation of foreign trade security for Ukraine has been identified on the basis of author methodological approach.

Key words: *foreign trade security; government regulations; market environment security; market participants security; international trade.*

© Васильев А. А., 2016